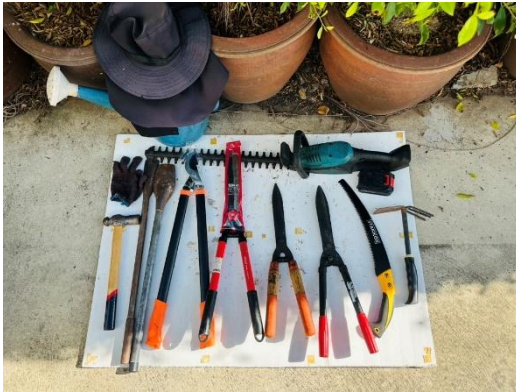

ส่วนที่ ๒ : สถานศึกษาปลอดภัย และสุขภาพอนามัยดี

ข้อ ๑๐ มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายของเครื่องจักร เครื่องมือ (Safeguard) ในสถานศึกษาอย่าง ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ เช่น ฝาครอบใบมีด เครื่องตัดหญ้า ฝาครอบใบเลื่อย ฝาครอบสายพาน หรืออุปกรณ์ข้างต่างๆ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์ฯ หัวหิน มีส่วนงานช่าง ที่ต้องใช้อุปกรณ์ในการตัดเหล็ก เจียเหล็ก และมีการใส่เซฟการ์ดให้อุปกรณ์ เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน

คู่มือการดูแลรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือช่าง
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ศูนย์การศึกษา หัวหิน

การดูแลรักษา เครื่องมือช่าง และ อุปกรณ์ต่าง ๆ

เครื่องตัดหญ้า

การดูแลรักษาเครื่องตัดหญ้าอย่างถูกวิธีช่วยยืดอายุการใช้งานได้ยาวนาน โดยหลังใช้งานทุกครั้งควรทำความสะอาดเศษหญ้า สวมถุงมือตรวจสอบความคมของใบมีดและชั้นน็อตให้แน่น ตรวจสอบระดับน้ำมันเครื่องและน้ำมันเชื้อเพลิง หากไม่ได้ใช้งานเกิน 30 วัน ควรถ่ายน้ำมันออกเพื่อป้องกันคาร์บูเรเตอร์อุดตัน

ขั้นตอนการดูแลรักษาเครื่องตัดหญ้า

๑. หลังการใช้งานทุกครั้ง

- ทำความสะอาด : ใช้แปรงขัดเศษหญ้าและคราบสกปรกออกจากตัวเครื่องและใต้ฐานเครื่อง
- ตรวจสอบใบมีด : ตรวจสอบความคมและชั้นน็อตยึดใบมีดให้แน่นเสมอ
- เก็บรักษา : เก็บในที่ร่ม แห้ง และปลอดภัยจากการโดนแดดจัด

๒. การดูแลรักษาตามระยะเวลา

- เปลี่ยนน้ำมันเครื่อง : สำหรับเครื่องยนต์ 4 จังหวะ ควรเปลี่ยนทุกการใช้งาน 25-100 ชั่วโมง หรืออย่างน้อยปีละครั้ง
- น้ำมันเชื้อเพลิง : ใช้เบนซิน 91 หรือ 95 เท่านั้น ห้ามใช้น้ำมันผิดประเภท
- กรองอากาศ : ทำความสะอาดหรือเปลี่ยนไส้กรองอากาศเมื่อสกปรก

๓. การเก็บรักษาเครื่องตัดหญ้าเป็นเวลานาน

- ถ่ายน้ำมัน : หากหยุดใช้งานนานเกิน 30 วัน ควรถ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงออกจากถังให้หมดเพื่อป้องกันตะกอนอุดตันคาร์บูเรเตอร์
- เช็ดทำความสะอาด : ทำความสะอาดคราบน้ำมันและหญังก่อนเก็บ
- หยอดน้ำมัน : หยอดน้ำมันกันสนิมบริเวณใบมีดและชิ้นส่วนโลหะ

ข้อควรระวัง : สวมอุปกรณ์ป้องกันทุกครั้งขณะดูแลรักษาและตรวจสอบให้แน่ใจว่าเครื่องยนต์ดับสนิทแล้ว

เครื่องสว่าน

การดูแลรักษาสว่านให้ใช้งานได้ยาวนานเริ่มจากการทำความสะอาดฝุ่นและเศษวัสดุทุกครั้งหลังใช้งาน โดยเฉพาะบริเวณช่องระบายอากาศ หยอดน้ำมันหล่อลื่นส่วนที่เป็นโลหะเพื่อป้องกันสนิม ตรวจสอบสายไฟและหัวจับดอกสว่านให้แน่นหนา เก็บในที่แห้งสนิทและในกล่องเครื่องมือเพื่อป้องกันความชื้นและการกระแทก

ขั้นตอนการดูแลรักษาอย่างละเอียด

- ทำความสะอาดหลังใช้งานทุกครั้ง : ใช้แปรงปัดหรือลมเป่าฝุ่นละอองออกจากตัวเครื่องและชอกต่าง ๆ โดยเฉพาะช่องระบายอากาศ เพื่อไม่ให้มอเตอร์ร้อนจัด
- ป้องกันสนิม : ซิลิโคนน้ำมันกันสนิมบางๆ บนส่วนที่เป็นโลหะ เช่น ดอกสว่าน และหัวจับ (Chuck)
- ตรวจสอบสภาพ : เช็ควางสายไฟว่าไม่มีรอยแตกหรือปลอกฉนวนหลุดลุ่ย หากมีควรส่งซ่อมทันที
- การเก็บรักษา : เก็บไว้ในกล่องเก็บเครื่องมือในที่แห้ง ไม่ชื้น เพื่อป้องกันสนิมและลดความเสียหายจากความชื้น
- ดูแลสว่านไร้สาย (แบตเตอรี่) : ไม่ควรใช้งานจนแบตเตอรี่หมดเกลี้ยงแล้วค่อยชาร์จ และหากไม่ได้ใช้งานนาน ควรชาร์จไฟไว้บ้างเพื่อยืดอายุแบตเตอรี่
- ดูแลหัวจับ (Chuck) : หมั่นเช็ดทำความสะอาดและหยอดน้ำมันบริเวณหัวจับเพื่อให้กลไกฝืดน้อยลงและแน่นกระชับ

การปฏิบัติตามนี้จะช่วยเพิ่มอายุการใช้งาน ลดความเสี่ยงจากการทำงาน และคงประสิทธิภาพของสว่านให้ใช้งานได้ยาวนาน

เครื่องเชื่อม

การดูแลรักษาเครื่องเชื่อมอย่างถูกวิธีช่วยยืดอายุการใช้งานและเพิ่มความปลอดภัย โดยหลักสำคัญคือการทำ ความสะอาดฝุ่นละอองและเศษโลหะภายในเครื่องด้วยลมเป่า (Blower) เป็นประจำทุก 1-2 เดือน ตรวจสอบสายเชื่อม หัวเชื่อม และขั้วต่อให้แน่นหนาและไม่ชำรุดอยู่เสมอ เก็บเครื่องในที่แห้ง ปราศจากความชื้น และไม่ควรรัดแปลง ส่วนประกอบของเครื่อง

แนวทางการดูแลรักษาเครื่องเชื่อม (Welding Machine Maintenance)

- ทำความสะอาดภายในเครื่อง (สำคัญที่สุด): เครื่องเชื่อมมีพัดลมระบายความร้อนที่ดูดฝุ่นและเศษ โลหะเข้าไปสะสม ควรใช้เครื่องเป่าลมเป่าทำความสะอาดภายในอย่างน้อยเดือนละ 1-2 ครั้ง หรือทุก สัปดาห์หากใช้งานหนัก
- ตรวจสอบสายเคเบิลและขั้วต่อ: เช็ควางสายเชื่อม สายดิน และหัวเชื่อมก่อนใช้งานทุกครั้ง ว่าไม่มีรอย ขาด ฉนวนไม่ชำรุด และขั้วต่อไม่หลวมหรือเป็นสนิม
- การใช้งานและการเก็บรักษา: ใช้งานเครื่องในพื้นที่ที่มีการระบายอากาศดี หลีกเลี่ยงความชื้นและฝุ่น ละออง และเก็บเครื่องในที่แห้งเมื่อไม่ได้ใช้งาน
- ตรวจสอบพัดลมระบายความร้อน: ตรวจสอบว่าพัดลมทำงานปกติเพื่อป้องกันเครื่องร้อนเกินไป (Overheat)
- การดูแลหัวเชื่อม (Torch/Gun): ทำความสะอาดหัวเชื่อม ไม่ให้มีเศษลวดหรือคราบสังกะสีสะสม เพื่อให้กระแสไฟเดินเรียบ
- ความปลอดภัย: ก่อนทำความสะอาดเครื่องทุกครั้ง ต้องปิดสวิตช์และถอดปลั๊กทิ้งไว้ 5-10 นาที เพื่อให้ตัวเก็บประจุคายประจุไฟ

คำแนะนำเพิ่มเติม: ควรศึกษาคู่มือการใช้งานของเครื่องเชื่อมรุ่นนั้นๆ อย่างละเอียดและทำตามตารางการ บำรุงรักษาที่ผู้ผลิตแนะนำ

วิธีใช้ วิธีเก็บรักษา เครื่องมือช่าง

การใช้และเก็บรักษาเครื่องมือช่างอย่างถูกวิธีช่วยยืดอายุการใช้งานและเพิ่มความปลอดภัย โดยหลักสำคัญคือใช้ให้ถูกประเภท ทำความสะอาดหลังใช้งานทุกครั้ง เช็ดน้ำมันกันสนิม และจัดเก็บในที่แห้ง เป็นระเบียบ

วิธีใช้เครื่องมือช่าง (อย่างถูกต้องและปลอดภัย)

- เลือกเครื่องมือให้ตรงกับงาน: เช่น อย่าใช้ประแจขันนอตแทนค้อน
- ใช้ขนาดที่เหมาะสม: ประแจควรวอดทีกับนอต ไขควงต้องตรงกับร่องสกรู
- อย่าใช้แรงเกินกำลัง: ไม่บีบคีมแรงเกินไปเพราะอาจหักได้
- ตรวจสอบก่อนใช้: เช็คสภาพเครื่องมือว่าป็น รั่ว หรือหลวมหรือไม่

วิธีเก็บรักษาเครื่องมือช่าง (เพื่อความทนทาน)

- ทำความสะอาดทันที: ใช้แปรงขัดเศษผงและผ้าเช็ดให้สะอาดหลังใช้งาน
- ป้องกันสนิม: ทาน้ำมันเครื่องหรือสารกันสนิม โดยเฉพาะเครื่องมือโลหะ
- จัดเก็บเป็นที่เป็นที่แห้ง: แยกประเภทเครื่องมือ ใส่กล่องหรือแขวนบนบอร์ดเพื่อให้หาง่าย
- เก็บในที่แห้ง: หลีกเลี่ยงความชื้นและแสงแดดจัด
- ลับคมเสมอ: เครื่องมือตัด เช่น เลื่อย หรือกรรไกรตัดกิ่ง ควรลับคมให้พร้อมใช้งาน

วิธีดูแลตามประเภทเครื่องมือ

- คีม/ประแจ: หยอดน้ำมันที่จุดหมุน
- ตลับเมตร: ฝอยนสายเทปกลับซ้ำๆ อย่าปล่อยให้กระแทก
- สว่าน/เครื่องมือไฟฟ้า: เป่าฝุ่นทำความสะอาด และแยกเก็บจากเครื่องมือทั่วไปเพื่อลดความชื้น

แบบฟอร์มการเช็ควัสดุอุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน <u>๒ มกราคม ๒๕๖๗</u>					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓		1	
2	เครื่องเชื่อม	✓		1	
3	เตื่อยไฟฟ้า	✓		1	เบียดตามปลอกสีไม้
4	สว่านไฟฟ้า	✓		1	
5	หินเจียร	✓		1	
6	ปลั๊กไฟ	✓		1	
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์ อภินันท์ สุริโย วันที่ 3/1/๖๗

ผู้คืนอุปกรณ์ อภินันท์ สุริโย วันที่ 4/1/๖๗

แบบฟอร์มการเช็ควัสดุอุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน... 1 กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓		✓	
2	เครื่องเชื่อม	✓		✓	
3	เลื่อยไฟฟ้า	✓		✓	เบกจดช่างศิลป์
4	สว่านไฟฟ้า	✓		✓	
5	หินเจียร	✓		✓	
6	ปลั๊กไฟ	✓		✓	
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์... อธิวัฒน์ ศรีไธ... วันที่ ๑/๒/๖๗

ผู้คืนอุปกรณ์... อธิวัฒน์ ศรีไธ... วันที่ ๕/๒/๖๗

แบบฟอร์มการเช็ค리스트อุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน <u>๕ สิงหาคม ๒๕๖๗</u>					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓		✓	
2	เครื่องเชื่อม	✓		✓	
3	เลื่อยไฟฟ้า	✓		✓	
4	สว่านไฟฟ้า	✓		✓	เปลี่ยน หัว
5	หินเจียร	✓		✓	
6	ปลั๊กไฟ	✓		✓	
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์ อริพร อธิเอ วันที่ ๕/๓/๖๗

ผู้คืนอุปกรณ์ อริพร อธิเอ วันที่ ๕/๓/๖๗

แบบฟอร์มการเช็ค리스트อุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน... ๙ เมษายน ๒๕๖๗					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓	✗	✓	
2	เครื่องเชื่อม	✓		✓	ซ่อมรถจักรยาน
3	เลื่อยไฟฟ้า	✓		✓	
4	สว่านไฟฟ้า	✓		✓	
5	หินเจียร	✓		✓	
6	ปลั๊กไฟ	✓		✓	ซ่อมรถจักรยาน
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์... อรรถวิทย์ สุทธิ... วันที่ 4/4/๖๗

ผู้คืนอุปกรณ์... อรรถวิทย์ สุทธิ... วันที่ 4/4/๖๗

แบบฟอร์มการเช็ควัสดุอุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน... 1 พฤษภาคม 2562					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓		✓	
2	เครื่องเชื่อม	✓		✓	
3	เลื่อยไฟฟ้า	✓		✓	เสียหายกว่าครึ่ง
4	สว่านไฟฟ้า	✓		✓	
5	หินเจียร	✓		✓	
6	ปลั๊กไฟ	✓		✓	
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์... วันที่ 13/5/62

ผู้คืนอุปกรณ์... วันที่ 16/5/62

แบบฟอร์มการเช็ควัสดุอุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน... ๘ สิงหาคม ๒๕๖๘					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓		✓	สอจวกำหนด
2	เครื่องเชื่อม	✓		✓	
3	เลื่อยไฟฟ้า	✓		✓	
4	สว่านไฟฟ้า	✓		✓	
5	หินเจียร	✓		✓	
6	ปลั๊กไฟ	✓		✓	
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์... อ.วิมล ศรีไย ...วันที่ ๘/๘/๖๘

ผู้คืนอุปกรณ์... อ.วิมล ศรีไย ...วันที่ ๘/๘/๖๘

แบบฟอร์มการเช็ค리스트อุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน 3 กรกฎาคม 2017					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓		✓	
2	เครื่องเชื่อม	✓		✓	
3	เลื่อยไฟฟ้า	✓		✓	จากช่างไม้
4	สว่านไฟฟ้า	✓		✓	
5	หินเจียร	✓		✓	
6	ปลั๊กไฟ	✓		✓	
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์ วันที่ 11/7/17

ผู้คืนอุปกรณ์ วันที่ 12/7/17

แบบฟอร์มการเช็ค리스트อุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน... 1 สิงหาคม 2568					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓		✓	
2	เครื่องเชื่อม	✓		✓	
3	เลื่อยไฟฟ้า	✓		✓	สว่านกับไม้
4	สว่านไฟฟ้า	✓		✓	
5	หินเจียร	✓		✓	
6	บล็อกไฟ	✓		✓	
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์... 9๙... ๑๙๙๙... ๑๙๙๙... วันที่ 1/๘/๖๘

ผู้คืนอุปกรณ์... ๑๙๙๙... ๑๙๙๙... ๑๙๙๙... วันที่ ๖/๘/๖๘

แบบฟอร์มการเช็ควัสดุอุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน... ๕ กันยายน ๒๕๖๗					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓		✓	
2	เครื่องเชื่อม	✓		✓	
3	เลื่อยไฟฟ้า	✓		✓	
4	สว่านไฟฟ้า	✓		✓	ขอมติ: เก้าอี้
5	หินเจียร	✓		✓	
6	ปลั๊กไฟ	✓		✓	
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์... อ.วิทวัส ลิ้มไธสง วันที่ ๒๐/๙/๖๗

ผู้คืนอุปกรณ์... อ.วิทวัส ลิ้มไธสง วันที่ ๒๐/๙/๖๗

แบบฟอร์มการเช็ค리스트อุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน... ๕ ตุลาคม ๒๕๖๗					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓		✓	สถานีวิทยุ
2	เครื่องเชื่อม	✓		✓	
3	เลื่อยไฟฟ้า	✓		✓	
4	สว่านไฟฟ้า	✓		✓	
5	หินเจียร	✓		✓	
6	ปลั๊กไฟ	✓		✓	
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์... อภิรักษ์ ลือชัย วันที่ 25/10/67

ผู้คืนอุปกรณ์... อภิรักษ์ ลือชัย วันที่ 25/10/67

แบบฟอร์มการเช็ควัสดุอุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน... 1 พฤษภาคม 2567					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓		✓	
2	เครื่องเชื่อม	✓		✓	
3	เลื่อยไฟฟ้า	✓		✓	not available
4	สว่านไฟฟ้า	✓		✓	
5	หินเจียร	✓		✓	
6	ปลั๊กไฟ	✓		✓	
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์... *อภินันท์ สุทธิ* วันที่ 4/11/67

ผู้คืนอุปกรณ์... *อภินันท์ สุทธิ* วันที่ 5/11/67

แบบฟอร์มการเช็ค리스트อุปกรณ์ช่าง					
วันที่ปฏิบัติงาน <u>6 ธันวาคม 2564</u>					
ลำดับ	รายการตรวจสอบเครื่องมือ	มาตรฐาน		จำนวน/ชิ้น	หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้		
1	เครื่องตัดหญ้า	✓		✓	
2	เครื่องเชื่อม	✓		✓	
3	เลื่อยไฟฟ้า	✓		✓	ชำรุด เลื่อยไฟฟ้า
4	สว่านไฟฟ้า	✓		✓	
5	หินเจียร	✓		✓	
6	ปลั๊กไฟ	✓		✓	
7	อุปกรณ์อื่นๆ ระบุ				

ผู้เบิกอุปกรณ์ อานนท์ ฤทธิชัย วันที่ 26/12/62

ผู้คืนอุปกรณ์ อานนท์ ฤทธิชัย วันที่ 27/12/62